

Bruksela, dnia 4 lutego 2011 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 8/2011

List premiera Donalda Tuska i kanclerz Angeli Merkel do przywódców UE oraz konkluzje szczytu UE poświęconego energii Bruksela, 3 i 4 lutego 2010 r.

W poniższym sprawozdaniu poruszone zostały następujące kwestie:

1. **List premiera Donalda Tuska i kanclerz Angeli Merkel do przywódców UE ws. przyszłości energetyki w UE**
2. **Powołanie grupy wysokiego szczebla ds. korytarza połączeń energetycznych Północ-Południe**
3. **Konkluzje ze szczytu Rady poświęconego kwestiom energetycznym**

1. List premiera Donalda Tuska i kanclerz Angeli Merkel do przywódców UE ws. przyszłości energetyki w UE

Premier **Donald Tusk** i kanclerz **Niemiec Angela Merkel** przygotowali wspólne stanowisko przed szczytem energetycznym UE, który odbywa się w dniu 4 lutego br. Swoje stanowisko zaprezentowali w liście, zaadresowanym do przewodniczącego Rady Europejskiej **Hermana Van Rompuya** oraz szefa Komisji Europejskiej **Jose Manuela Barroso**. Oba kraje przedstawiły listę punktów, które są kluczowe do zakończenia budowy wspólnego rynku, zapewnienia bezpiecznych dostaw i konkurencyjnych cen. Jak czytamy w załączniku do listu, oba kraje wspierają szereg inicjatyw KE jak Nabucco, dywersyfikacja dostaw i integracja rynku.

„Dalszy rozwój wewnętrznego europejskiego rynku gazu i elektryczności jest kluczowym elementem polityki gospodarczej UE i stosunków w dziedzinie energii z zewnętrznymi partnerami” - głosi list.

List stanowi polityczne poparcie inicjatyw lansowanych od miesięcy przez niemieckiego komisarza UE ds. energii **Guenthera Oettingera**, by zapewnić zintegrowany unijny rynek energii i bezpieczeństwo dostaw po konkurencyjnych cenach.

„Strategia Energetyczna 2020, pakiet infrastrukturalny i plan działania na rzecz wydajności energetycznej, który będzie zgłoszony przez Komisję, stanowią dalsze kamienie milowe, by zwiększyć udział rynków energetycznych we wzroście gospodarczym, zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego i wydajnej energetycznie gospodarki” - napisali premier Tusk i kanclerz Merkel.

W załączniku do listu, Polska i Niemcy zapowiadają wzmocnienie współpracy energetycznej oraz konieczność działań „w duchu solidarności i odpowiedzialności”. A dalej deklarują poparcie dla działań KE, takich jak pełne wdrożenie przepisów liberalizujących rynek energii w UE czy budowa infrastruktury, w tym interkonektorów, aby zapewnić połączenia między systemami krajowymi. W liście mowa o konieczności takiego rozwoju infrastruktury gazowej, aby „każdy region miał fizyczny dostęp do przynajmniej dwóch źródeł dostaw”. To postulat, który Polska przedstawia na różnych forach. W ubiegłym tygodniu podobny apel wystosowali ministrowie gospodarki czterech państw Grupy Wyszehradzkiej. W tym mieści się korytarz północ-południe od Bałtyku po Adriatyk, czyli od gazoportu LNG w Świnoujściu, przez Polskę, Czechy, Słowację i Węgry po Chorwację. Część odcinków – gazociągów, interkonektorów – jest już gotowa, kolejne w budowie lub trakcie planowania.

Dywersyfikacja źródeł dostaw i tras przesyłowych, w tym budowa gazociągu Nabucco z Kaukazu do UE z ominięciem Rosji oraz propagowanie rynkowych zasad u zewnętrznych partnerów UE (na zasadach Karty Energetycznej - dokument ten wyznacza światowe standardy dla rynku energii, Rosja nigdy go nie podpisała) mają być celami silnej i spójnej zewnętrznej polityki UE w dziedzinie energii, wzmocnionej podczas polskiej prezydencji w drugiej połowie br. - przypominają sygnatariusze listu.

Ale podkreślają, że kraje członkowskie powinny też zachować prawo do suwerennej polityki energetycznej. „Jest zrozumiałe, że niezależne stosunki zewnętrzne krajów członkowskich nadal będą ogrywały ważną rolę” - głosi dokument.

Autorzy nie piszą w nim o roli szefowej unijnej dyplomacji Catherine Ashton, zaznaczając tylko, że należy respektować podział kompetencji przewidziany w Traktacie z Lizbony.

Polska zyskała poparcie Niemiec dla podkreślenia, że bezpieczeństwu energetycznemu służy wykorzystanie rodzimych surowców, a także, że należy rozwijać czyste technologie węglowe. Polska, z gospodarką opartą na węglu, wiąże z nimi duże nadzieje, mimo promowanej przez KE polityki odchodzenia od węgla, który jest źródłem wysokich emisji CO₂, na rzecz odnawialnych źródeł energii. W dokumencie zaznaczono, że przy wykorzystaniu takich źródeł jak wiatr czy słońce trzeba zwrócić uwagę na "efektywność kosztową" technologii.

Premier Tusk i kanclerz Merkel popierają też zapowiedź KE ograniczonego, finansowego wsparcia publicznego dla połączeń, które mają gwarantować bezpieczeństwo dostaw w razie kryzysu, ale nie są rentowne z komercyjnego punktu widzenia, więc nie interesują inwestorów prywatnych. W polsko-niemieckim dokumencie napisano, że miałyby być one dofinansowane z unijnego funduszu spójności. Chodzi o to, by nie tworzyć wydzielonych, sektorowych funduszy w ramach nowego budżetu UE po roku 2013.

Komisarz Oettinger szacował wcześniej, że do 2020 roku na sieci przesyłowe w UE trzeba 200 mld euro, z czego sektor prywatny będzie mógł sam sfinansować połowę. KE chciałaby zapewnić pokrycie ok. 10 ze 100 brakujących miliardów euro, przy czym z samego budżetu UE miałyby pochodzić ok. 800 mln euro rocznie. Konkretne propozycje KE ma przedstawić w czerwcu br.

Szefowie rządów Polski i Niemiec podkreślają, że decyzje o w UE muszą mieć charakter rynkowy. Przyznają jednak, że są takie projekty „konieczne do zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego, innowacji, czy solidarności, które mogą nie być w stanie przyciągnąć wystarczającego finansowania rynkowego”. Dla nich Komisja Europejska ma wymyślić zmianę ułatwiających finansowanie, nowe instrumenty finansowe, a nawet środki publiczne z funduszy polityki spójności. To nowość, bo do tej pory Unia Europejska nie finansowała wprost (poza czasami kryzysy) projektów energetycznych. Stare państwa członkowskie, w tym Niemcy, uważały, że powinny mieć one charakter czysto biznesowy.

2. Powołanie grupy wysokiego szczebla ds. korytarza połączeń energetycznych Północ-Południe

W przeddzień szczytu Rady premier Tusk wziął udział w kolacji z szefem KE Jose Barroso, premierami Grupy Wyszehradzkiej i Bułgarii oraz prezydentem Rumunii. Powołano na nim **grupę wysokiego szczebla ds. korytarza połączeń energetycznych Północ-Południe**, od bałtyckiego gazoportu LNG w Świnoujściu, przez Polskę, Czechy, Słowację i Węgry po Adriatyk w Chorwacji i wybrzeża w Rumunii i Bułgarii na Morzem Czarnym, obejmujący

wiele interkonektorów dwustronnych lub narodowych gazociągów - już istniejących bądź będących na różnym etapie planowania lub budowy.

Przewodniczący Barroso zapowiedział, że grupa przedstawi w drugiej połowie roku konkretny plan realizacji projektów. Polskę reprezentuje w tej grupie wiceminister gospodarki **Marcin Korolec**.

„Polska będzie odgrywała w tych połączeniach kluczową rolę i na to będą poważne środki europejskie. To nie tylko slogan - Unia zajęła się tym na serio, co ma znaczenie, bowiem nasza prezydencja w drugiej połowie roku będzie poświęcona w dużej mierze energii” - powiedział premier Tusk.

„Infrastruktura energetyczna jest podstawą naszego rynku wewnętrznego i ma kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa i dobrobytu Europy. Inicjatywa Północ-Południe, którą przedstawię dzisiaj przed szczytem Rady Europejskiej w piątek, ma do odegrania szczególną rolę we wzmacnianiu strategicznej infrastruktury energetycznej UE” - oświadczył Barroso.

Projekt Północ-Południe, od bałtyckiego gazoportu LNG w Świnoujściu, przez Polskę, Czechy, Słowację i Węgry po Adriatyk w Chorwacji i wybrzeża w Rumunii i Bułgarii na Morzem Czarnym, obejmujący wiele interkonektorów dwustronnych lub narodowych gazociągów - już istniejących bądź będących na różnym etapie planowania lub budowy - należy do priorytetowych projektów Unii Europejskiej.

„Projekt Północ-Południe zapewni swobodny i zróżnicowany przepływ energii w Europie Środkowej i Wschodniej, a tym samym zwiększy bezpieczeństwo gospodarcze regionu i naszej całej Unii. Przygotuje również region, by mógł służyć jako ważna brama do korytarzy przesyłowych z Północy po Morze Kaspijskie” - powiedział szef KE.

Pierwsze posiedzenie grupy, pod przewodnictwem komisarza ds. energii Guenthera Oettingera, odbędzie się 9 lutego.

„Następnym krokiem będzie przygotowanie przez Grupę Wysokiego Szczebla szczegółowego Plan Działań poprzez konkretne projekty priorytetowe i niezbędne działania wraz kalendarzem realizacji połączeń Północ-Południe, zarówno dla gazu, ropy, jak i energii elektrycznej. Celem jest, aby ten plan został zatwierdzony w drugiej połowie roku” (czyli w trakcie polskiej prezydencji w UE) - powiedział Barroso.

3. Konkluzje ze szczytu Rady poświęconego kwestiom energetycznym

Było to pierwsze spotkanie szefów państw i rządów Unii Europejskiej, na którym tyle miejsca poświęcono energii. Wobec rosnącego zapotrzebowania na importowane surowce UE buduje wspólną politykę energetyczną, by uniknąć w przyszłości kryzysów, takich jak wywołane w ubiegłych latach na skutek sporów Rosji z Ukrainą.

Wnioski końcowe przyjęte na szczycie głoszą, że do 2015 r. ma się zakończyć budowa wewnętrznego rynku energii UE, który zapewni swobodny przepływ gazu i prądu między krajami, by nie było już izolowanych energetycznych wysp, jak kraje bałtyckie czy Malta.

„UE potrzebuje w pełni funkcjonującego, połączonego i zintegrowanego wewnętrznego rynku energii” - głosi dokument zaakceptowany przez szefów państw i rządów. „Od 2015 roku żaden kraj nie może być izolowany od europejskiej sieci przesyłu gazu i elektryczności, a jego bezpieczeństwo narażone na szwank przez brak odpowiednich połączeń”. Tak więc dzięki sieci interkonektorów do końca 2015 roku UE ma się stać jednolitym rynkiem energii i nie będzie na niej "izolowanych wysp", jak teraz kraje bałtyckie.

Odpowiednia infrastruktura, czyli nowe trasy przesyłu i interkonektory między krajami, a także poszukiwanie alternatywnych surowców, źródeł i tras dostaw mają być podstawą bezpieczeństwa energetycznego UE i solidarności między jej członkami w razie kryzysu. KE oszacowała potrzeby zainwestowania w sieci przesyłowe w UE na 200 mld euro do 2020 roku.

Ciężar największych wydatków spadnie na firmy energetyczne, co wyraźnie zapisano w dokumencie. Dodatkowe koszty będą one mogły pokryć podwyższonymi stawkami np. za przesył gazu. **Ten zapis bezskutecznie próbowała wykreślić Polska, w trosce o ceny energii dla końcowych konsumentów.**

Do czerwca KE ma przedstawić konkretne dane, ile pieniędzy potrzeba na inwestycje priorytetowe. Chodzi o połączenia, które mają gwarantować bezpieczeństwo dostaw, ale nie są rentowne z komercyjnego punktu widzenia, więc brak jest zainteresowania inwestorów prywatnych. Unijny komisarz ds. energii Guenther Oettinger mówił, że z samego budżetu UE ma pochodzić ok. 800 mln euro rocznie.

W projekcie nie ma zapisu, że chodzi o środki z unijnego funduszu spójności, choć Polska w takim apelu znalazła wsparcie Niemiec, wyrażone we wspólnym liście premiera Donalda Tuska i kanclerz Angeli Merkel opublikowanym przed szczytem. Chodzi o to, by nie tworzyć wydzielonych sektorowych funduszy w ramach nowego budżetu UE po 2013 roku.

Ale we wnioskach końcowych bardzo wiele miejsca poświęcono szeregowi inicjatyw KE, jak gazowy korytarz południowy (Nabucco), dywersyfikacja dostaw i integracja rynku, które kanclerz Merkel z premierem Tuskiem mocno popierają w swym liście.

Polsce, z gospodarką opartą na węglu, udało się wpisać wykorzystanie rodzimych zasobów paliw kopalnych, czyli np. węgla, a także gazu łupkowego. „W celu dalszego wzmocnienia bezpieczeństwa dostaw, powinien zostać oceniony potencjał UE trwałego wydobycia i wykorzystania konwencjonalnych, a także niekonwencjonalnych (np. gaz łupkowy, łupki bitumiczne) rodzimych zasobów paliw kopalnych” – głosi dokument. W Polsce produkcja energii elektrycznej jest w ponad 90 proc. oparta na węglu, a kopalnie są rentowne, co stanowi wyjątek w UE. Dlatego polski rząd nie chce rezygnować z taniego wykorzystania rodzimych zasobów, choć obok innych paliw kopalnych jak ropa, węgiel odpowiada za większość emisji CO₂ - alarmują ekolodzy.

Nie udało się natomiast dopisać zdania z deklaracji Grupy Wyszehradzkiej przyjętej w styczniu, że każdy region UE powinien mieć zapewnione niezależne dostawy gazu co najmniej z dwóch zewnętrznych źródeł - by podkreślić konieczność uniezależnienia się od dostaw z Rosji, która zapewnia 40 proc. unijnego importu gazu. Zapisano, że z Rosją UE ma rozwinąć „wiarygodny, przejrzysty i oparty na zasadach dialog w obszarach wspólnego zainteresowania w dziedzinie energii”.

W pracach nad projektem, Polska nie zdołała też wykreślić zapisu, że połowa dochodów z handlu uprawnieniami do emisji CO₂ kupowanymi przez firmy powinna być przeznaczona na walkę ze zmianami klimatu (punkt 24 konkluzji).

Szefowa unijnej dyplomacji Catherine Ashton ma w swojej pracy "w pełni" wziąć pod uwagę energetyczny wymiar zewnętrznej polityki UE. Kraje deklarują lepszą koordynację, tak by w rozmowach z dostawcami i krajami tranzytowymi prezentować spójne stanowisko.

Zapowiadają też, że od początku przyszłego roku, będą przysyłać do Komisji Europejskiej informacje na temat wszystkich obecnych i przyszłych kontraktów energetycznych. Aktualne przepisy wprowadzają taki obowiązek tylko w odniesieniu do dostaw gazu.

Przywódcy potwierdzili też zobowiązanie do zwiększenia wydajności energetycznej o 20 proc. do 2020 roku. Dotychczasowe tempo - jak ocenia KE - daje szansę tylko na 10 proc. Wobec oporu rządów na razie nie ma jednak zapowiedzi wprowadzenia wiążących prawnie celów.

„Nasz rynek jest wciąż poszatkowany. Nasze przedsiębiorstwa marnują pieniądze, kiedy nie mogą sprzedać produkowanej przez siebie energii. A niektórzy konsumenci płacą za energię tyle co za drugi czynsz! Inwestycje w interkonektory otwierają nowe rynki z korzyścią dla odbiorców” - powiedział na szczycie przewodniczący Parlamentu Europejskiego **Jerzy Buzek**. Dodał też, że z powodu zbytniego uzależnienia od zewnętrznych dostawców, „potrzebujemy ścisłej koordynacji zakupów, by być silnym w negocjacjach”.

Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska¹

Załączniki:

1. Konkluzje ze szczytu Rady Europejskiej – 4 lutego 2011 r.
2. List premier Donalda Tuska i kanclerz Angeli Merkel.

¹ Na podstawie informacji PAP i innych.

**RADA
UNII EUROPEJSKIEJ**

**Bruksela, 4 lutego 2011 r.
(OR. en)**

EUCO 2/11

**CO EUR 2
CONCL 1**

PISMO PRZEWODNIE

Od: Sekretariat Generalny Rady

Do: Delegacje

Dotyczy: **RADA EUROPEJSKA
4 LUTEGO 2011 R.**

KONKLUZJE

W załączeniu delegacje otrzymują konkluzje Rady Europejskiej (4 lutego 2011 r.).

1. Prócz natychmiastowych działań wymaganych, by stawić czoła najpilniejszym wyzwaniom będącym skutkami kryzysu gospodarczego i finansowego, ważne jest ciągle budowanie stabilnych podstaw trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego tworzeniu miejsc pracy. Taki jest cel przyjętej w czerwcu strategii „Europa 2020” na rzecz zatrudnienia i wzrostu gospodarczego. Obecnie Rada Europejska koncentruje swoje działania na dwóch sektorach: energii i innowacji, które mają podstawowe znaczenie dla przyszłego wzrostu Europy i jej dobrobytu. Rada uzgodniła pewne działania priorytetowe, których realizacja istotnie przyczyni się do stymulowania wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy, a także do promowania konkurencyjności Europy.

I. ENERGIA

2. Zapewnienie energii bezpiecznej, dostępnej bez zakłóceń, zrównoważonej i przystępnej cenowo, co ma przyczynić się do zwiększenia konkurencyjności Europy, pozostaje kwestią priorytetową. Działania na poziomie UE mogą i muszą przynieść wartość dodaną podczas realizacji tego celu. W minionych latach wykonano wiele pracy w podstawowych dziedzinach polityki energetycznej UE: wyznaczono ambitne cele w zakresie energii i zmiany klimatu oraz przyjęto kompleksowe prawodawstwo, które ma pomóc je osiągnąć. Podczas dzisiejszego posiedzenia Rada Europejska podkreśliła zaangażowanie UE w realizację tych celów, formułując pewne wnioski operacyjne przedstawione poniżej.
3. UE potrzebuje w pełni funkcjonującego, wzajemnie połączonego i zintegrowanego **wewnętrznego rynku energii**. Prawodawstwo dotyczące wewnętrznego rynku energii musi zatem zostać szybko i w całości wprowadzone w życie przez państwa członkowskie, przy pełnym poszanowaniu uzgodnionych terminów. Wzywa się Radę i Parlament Europejski, by dążyły do szybkiego przyjęcia wniosku Komisji dotyczącego rozporządzenia w sprawie integralności i przejrzystości rynków energii.

4. Tworzenie wewnętrznego rynku energii powinno zostać zakończone do 2014 roku, tak by umożliwić swobodny przepływ gazu i energii elektrycznej. Wymaga to w szczególności, by – współdziałając z Agencją ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki – krajowe organy regulacji i operatorzy systemów przesyłowych zintensyfikowali prace nad łączeniem rynków i wytycznymi oraz nad kodeksami sieci, które miałyby zastosowanie we wszystkich sieciach europejskich. Wzywa się państwa członkowskie, by we współpracy z europejskimi organami normalizacyjnymi i sektorem przemysłu przyspieszyły prace mające na celu przyjęcie do połowy 2011 roku norm technicznych dotyczących systemów ładowania pojazdów elektrycznych oraz – do końca 2012 roku – norm technicznych dotyczących inteligentnych sieci energetycznych i inteligentnych liczników. Komisja będzie regularnie składała sprawozdania poświęcone funkcjonowaniu wewnętrznego rynku energii, przywiązując szczególną wagę do kwestii dotyczących konsumentów, **w szczególności grup konsumentów będących w trudniejszej sytuacji**, zgodnie z konkluzjami Rady z 3 grudnia 2010 r.
5. Zgodnie z priorytetami określonymi w komunikacie Komisji poświęconym infrastrukturze energetycznej należy podjąć istotne działania, aby zmodernizować i rozszerzyć europejską infrastrukturę energetyczną, a także by połączyć sieci ponad granicami. Ma to kluczowe znaczenie dla zapewnienia faktycznej solidarności między państwami członkowskimi, utworzenia alternatywnych dróg dostaw/dróg tranzytowych i źródeł energii, a także lepszego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, które staną się konkurencją dla źródeł tradycyjnych. Istotne jest uproszczenie i usprawnienie procedur wydawania zezwoleń – przy poszanowaniu krajowych procedur i kompetencji – na budowę nowej infrastruktury; Rada Europejska z zainteresowaniem oczekuje zapowiedzianego wniosku Komisji dotyczącego tych kwestii. Różne podejmowane przez państwa członkowskie inicjatywy służące integracji rynków i sieci na szczeblu regionalnym oraz inicjatywy przedstawione w komunikacie Komisji przyczyniają się do osiągnięcia celu i zasługują na wsparcie. Żadne z państw członkowskich UE nie powinno po 2015 roku pozostawać poza systemem europejskich sieci gazowych i elektrycznych, a jego bezpieczeństwu energetycznemu nie powinien już zagrażać brak stosownych połączeń.

6. -Gros istotnych kosztów finansowania inwestycji w infrastrukturę będzie musiało spocząć na rynku, a koszty będą odzyskiwane dzięki taryfom. Podstawowe znaczenie ma promowanie ram prawnych, które byłyby atrakcyjne dla inwestorów. Ze szczególną uwagą należy potraktować ustalenie – w sposób przejrzysty i niedyskryminacyjny – taryf na poziomach zgodnych z potrzebami finansowania oraz stosowny podział środków na inwestycje transgraniczne, wzmacniając konkurencję i konkurencyjność oraz uwzględniając wpływ taryf na sytuację konsumentów. Niektóre projekty uzasadnione z punktu widzenia bezpieczeństwa dostaw lub solidarności, lecz niezdolne do pozyskania wystarczających środków finansowych z rynku, mogą jednak wymagać, w pewnym ograniczonym stopniu, finansowania publicznego, które ma stanowić uzupełnienie finansowania prywatnego. Takie projekty powinny być wybierane na podstawie jasnych i przejrzystych kryteriów. Wzywa się Komisję, by do czerwca 2011 roku zdała sprawę Radzie z wartości liczbowych dotyczących inwestycji, które prawdopodobnie będą potrzebne, sugestii co do tego, jak zaspokoić wymagania finansowania oraz jak przezwyciężyć ewentualne trudności w zakresie inwestowania w infrastrukturę.
7. By dalej wzmacniać bezpieczeństwo dostaw, należy ocenić potencjał Europy w zakresie zrównoważonego wydobycia oraz wykorzystania konwencjonalnych i niekonwencjonalnych (gaz łupkowy i olej łupkowy) zasobów paliw kopalnych.
8. Inwestycje w **efektywność energetyczną** bardziej podnoszą konkurencyjność oraz zwiększają bezpieczeństwo dostaw energii i nadają im zrównoważony charakter przy niskich kosztach. Uzgodniony podczas czerwcowego posiedzenia Rady Europejskiej w 2010 roku cel na 2020 rok w zakresie efektywności energetycznej wynoszący 20%, w którego realizacji występują obecnie zakłócenia, musi zostać osiągnięty. Wymaga to zdecydowanych działań, by wykorzystać znaczny potencjał dużych oszczędności energii w przypadku budynków, transportu oraz produktów i procesów. Od 1 stycznia 2012 r. wszystkie państwa członkowskie powinny uwzględniać normy efektywności energetycznej – zgodne z głównym celem UE – w zamówieniach publicznych dotyczących właściwych budynków i usług publicznych. Wzywa się Radę, by w krótkim terminie przeanalizowała wniosek Komisji dotyczący nowego planu w zakresie efektywności energetycznej, który wkrótce ma zostać przedstawiony; w planie tym bardziej szczegółowo określono pakiet polityk i działań realizowanych we wszystkich ogniwach całego łańcucha dostaw energii. Znajdzie się w nim przegląd realizacji celu UE w zakresie efektywności energetycznej do 2013 roku oraz w razie potrzeby zostaną uwzględnione dalsze działania.

9. Wzywa się Komisję, by zintensyfikowała współpracę z państwami członkowskimi w celu wprowadzenia w życie dyrektywy w sprawie **odnawialnych źródeł energii**, w szczególności w odniesieniu do spójnych krajowych systemów wsparcia i mechanizmów współpracy.
10. UE i jej państwa członkowskie będą promować inwestowanie w **odnawialne źródła energii oraz bezpieczne i zrównoważone technologie niskoemisyjne** oraz będą się koncentrować na realizacji działań priorytetowych dotyczących technologii określonych w europejskim strategicznym planie w dziedzinie technologii energetycznych. Wzywa się Komisję do przedstawiania nowych inicjatyw dotyczących inteligentnych sieci – także tych związanych z rozwojem pojazdów czystych ekologicznie – magazynowania energii, zrównoważonych biopaliw oraz rozwiązań w zakresie oszczędności energii dla miast.
11. Konieczna jest lepsza koordynacja działań UE i państw członkowskich z myślą o zapewnieniu konsekwencji i spójności w **stosunkach zewnętrznych** UE z kluczowymi krajami będącymi producentami i odbiorcami oraz krajami tranzytowymi. Komisja jest proszona o przekazanie do czerwca 2011 roku komunikatu w sprawie bezpieczeństwa dostaw oraz współpracy międzynarodowej z myślą o dalszej poprawie konsekwencji i spójności działań zewnętrznych UE w dziedzinie energii. Wzywa się państwa członkowskie, by od 1 stycznia 2012 r. informowały Komisję o wszystkich nowych i istniejących dwustronnych umowach energetycznych z państwami trzecimi; Komisja będzie udostępniać te informacje w odpowiedniej formie wszystkim pozostałym państwom członkowskim z uwzględnieniem konieczności ochrony informacji wrażliwych z handlowego punktu widzenia. Wzywa się wysoką przedstawiciel do uwzględnienia w pełni aspektu bezpieczeństwa energetycznego w jej pracach. Należy również w pełni uwzględnić bezpieczeństwo energetyczne w polityce sąsiedztwa UE.

12. UE powinna podejmować na odpowiednich forach międzynarodowych inicjatywy zgodne z Traktatami i rozwijać korzystne dla wszystkich stron partnerstwa energetyczne z kluczowymi graczami i wokół korytarzy strategicznych – obejmujące szeroki wachlarz kwestii, w tym podejścia regulacyjne – dotyczące wszystkich tematów stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania, takich jak bezpieczeństwo energetyczne, bezpieczne i zrównoważone technologie niskoemisyjne, efektywność energetyczna, utrzymanie otoczenia inwestycyjnego i promowanie najwyższych standardów bezpieczeństwa jądrowego. Unia powinna zachęcać kraje sąsiedzkie do przyjęcia jej stosownych zasad dotyczących wewnętrznego rynku energii, w szczególności przez rozszerzanie i pogłębianie Traktatu o Wspólnocie Energetycznej oraz promowanie inicjatyw na rzecz współpracy regionalnej. W kontekście Strategii energetycznej 2020 UE powinna także w razie potrzeby opracowywać środki służące temu, by unijni producenci energii korzystali z równych – względem producentów z Europejskiego Obszaru Gospodarczego – warunków konkurencji. Europa musi dywersyfikować drogi i źródła dostaw. Wzywa się w związku z tym Komisję, by nadal prowadziła działania ułatwiające rozwijanie strategicznych korytarzy do transportowania dużych ilości gazu, takich jak korytarz południowy.
13. Należy jak najpilniej przyspieszyć prace na rzecz stworzenia partnerstwa z Rosją: pewnego, przejrzystego i opartego na zasadach oraz obejmującego obszary wspólnego zainteresowania w dziedzinie energii, jako część negocjacji dotyczących działań następujących po zawarciu umowy o partnerstwie i współpracy oraz w świetle prowadzonych obecnie prac nad partnerstwem na rzecz modernizacji i dialogiem na temat energii.
14. UE będzie współpracowała z państwami trzecimi, by przeciwdziałać zmienności cen energii i zajmie się tą kwestią w ramach grupy G-20.

15. Rada Europejska oczekuje opracowania **niskoemisyjnej strategii na okres do roku 2050** zapewniającej ramy długoterminowych działań w sektorze energetycznym i w innych powiązanych sektorach. Osiągnięcie uzgodnionego w październiku 2009 roku – przez państwa rozwinięte jako grupę, w kontekście koniecznych redukcji zgodnie z ustaleniami IPCC – unijnego celu polegającego na zredukowaniu do roku 2050 emisji gazów cieplarnianych o 80–95% w stosunku do roku 1990 będzie wymagało rewolucyjnych zmian w systemach energetycznych, zmian, które muszą zacząć się już teraz. Powinno się rozważyć, czy nie należałoby ustalić etapów pośrednich na drodze do realizacji celu na rok 2050. Rada Europejska będzie regularnie analizować rozwój wypadków.

II. INNOWACJE

16. Inwestycje w edukację, badania, technologie i innowacje są kluczowym czynnikiem napędzającym wzrost gospodarczy, a innowacyjne pomysły, które można przekuć na nowe komercyjne produkty i usługi, stymulują wzrost i zwiększają liczbę wysokiej jakości miejsc pracy. Rada Europejska wezwała do wdrożenia strategicznego i zintegrowanego podejścia służącego pobudzaniu innowacji i wykorzystaniu w pełni intelektualnego kapitału Europy z korzyścią dla obywateli, przedsiębiorstw – zwłaszcza MŚP – i naukowców. Będzie ona śledzić postępy w ramach działań wynikających ze strategii „Europa 2020”.
17. W związku z tym Rada Europejska zapoznała się z tendencjami i postępami ukazanymi w aktualnej tablicy wyników innowacyjności opracowanej przez Komisję. Zwróciła się do Komisji o szybkie opracowanie pojedynczego zintegrowanego wskaźnika, by możliwe było lepsze monitorowanie postępów w innowacjach. Będzie przyglądać się postępom w tym zakresie.

18. Innowacje pomagają w podejmowaniu najpoważniejszych **wyzwań społecznych**, przed którymi stoimy. Wiedza i zasoby Europy muszą być mobilizowane w spójny sposób, a synergia UE z państwami członkowskimi musi być wzmocniona, by innowacje przynoszące korzyści społeczne szybciej trafiały na rynek. Należy rozwijać wspólne programowanie. W tym kontekście ważnym krokiem jest zainicjowanie pilotażowego partnerstwa innowacyjnego na rzecz aktywnego starzenia się w dobrym zdrowiu. Aby osiągać cele długoterminowe i konkretne cele ustalane co roku, Rada będzie musiała regularnie monitorować przebieg prac. Rada podejmie niezbędne decyzje polityczne w sprawie przyszłych partnerstw na rzecz innowacji, zanim zostaną one uruchomione.
19. Europa potrzebuje jednolitej przestrzeni badawczej, aby przyciągać talenty i inwestycje. Utrzymującymi się lukami należy zatem szybko się zająć, a tworzenie **uropejskiej przestrzeni badawczej** musi zostać ukończony do 2014 roku, tak aby stworzyć prawdziwy jednolity rynek wiedzy, badań i innowacji. W szczególności należy prowadzić prace na rzecz zwiększenia mobilności naukowców i zapewnienia im lepszych możliwości zawodowych, zwiększenia mobilności doktorantów i atrakcyjności Europy dla naukowców spoza niej. Należy ponadto lepiej rozpowszechniać informacje o działaniach badawczo-rozwojowych finansowanych ze środków publicznych – przy równoczesnym poszanowaniu praw własności intelektualnej – zwłaszcza poprzez stworzenie wykazu działań badawczo-rozwojowych finansowanych ze środków unijnych powiązanego z podobnymi wykazami programów badawczo-rozwojowych finansowanych na szczeblu krajowym.

20. Należy wspierać prywatne inwestycje w innowacyjne produkty i usługi, w szczególności przez poprawę **warunków ramowych**. W związku z powyższym wzywa się Komisję, by:
- sporządziła wnioski służące przyspieszeniu, uproszczeniu i zmodernizowaniu procedur standaryzacyjnych, zwłaszcza umożliwiających przekształcenie – na określonych warunkach – norm wypracowanych przez przemysł w normy europejskie;
 - zapewniła wskazówki dotyczące stosowania dyrektyw w sprawie zamówień publicznych; zamówienia publiczne powinny być zasadniczo lepiej ukierunkowane na tworzenie większego popytu na innowacyjne towary i usługi;
 - przeprowadziła w roku 2011 śródkresowy przegląd odnośnych ram dotyczących pomocy państwa;
 - przeanalizowała opcje stworzenia instrumentu waloryzacji praw własności intelektualnej na szczeblu europejskim, w szczególności w celu ułatwienia MŚP dostępu do rynku wiedzy, i by złożyła Radzie sprawozdanie na ten temat do końca 2011 roku.
21. Wzywa się Komisję do dokonania szybkich postępów w kluczowych obszarach gospodarki cyfrowej, tak by zapewnić utworzenie do 2015 roku jednolitego rynku cyfrowego, co ma obejmować promowanie i ochronę kreatywności, rozwój handlu elektronicznego oraz dostępność informacji z sektora publicznego.
22. Należy prowadzić wszelkie działania na rzecz pokonania prawnych i administracyjnych przeszkód w transgranicznym wykorzystywaniu kapitału wysokiego ryzyka. Wzywa się Komisję do przedstawienia do końca 2011 roku propozycji dotyczących:
- udostępnienia we współpracy z podmiotami krajowymi ogólnounijnego systemu w zakresie kapitału wysokiego ryzyka, który opierałby się na EFI i innych stosownych instytucjach finansowych;
 - wzmocnienia mechanizmu finansowania opartego na podziale ryzyka;
 - oraz dokonania oceny najlepszych sposobów zaspokajania – dzięki podejściu rynkowemu – potrzeb szybko rosnących innowacyjnych przedsiębiorstw. W związku z tym Komisja jest również proszona o zbadanie wykonalności inicjatywy innowacyjno-badawczej na rzecz małych przedsiębiorstw.

23. Przeprowadzając konsolidację fiskalną, państwa członkowskie powinny nadawać priorytet **wydatkom sprzyjającym trwałemu wzrostowi gospodarczemu** w takich dziedzinach jak badania i innowacje, edukacja i energia.
24. Takie prace powinny być powiązane z jasno określonymi reformami służącymi zwiększeniu wydajności systemów państw członkowskich w zakresie nauki i innowacji. Na szczeblu krajowym państwa członkowskie potwierdzają wolę przeznaczenia przynajmniej 50% dochodów z systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) na finansowanie działań związanych z klimatem, w tym innowacyjnych projektów. Powinny również usprawniać wykorzystanie istniejących funduszy strukturalnych przeznaczonych na projekty badawczo-innowacyjne.
25. Instrumenty UE służące wspieraniu badań, rozwoju i innowacji koniecznie powinny zostać uproszczone, tak aby ułatwić najlepszym naukowcom i najbardziej innowacyjnym przedsiębiorstwom korzystanie z nich, w szczególności przez ustalenie między odpowiednimi instytucjami nowej równowagi między zaufaniem a kontrolą oraz między ponoszeniem ryzyka a unikaniem go. Wzywa się Komisję, by do końca 2011 roku przedstawiła propozycje, zapewniając spójne wykorzystanie pełnego zakresu instrumentów finansowania badań i innowacji w obrębie wspólnych ram strategicznych. Należy zbadać możliwość opracowania odpowiednich mechanizmów służących finansowaniu głównych projektów europejskich, które są ważnym bodźcem dla badań i innowacji. Poprawa wydajności wydatków publicznych na szczeblu krajowym i szczeblu UE nabrała większego niż kiedykolwiek znaczenia. W związku z tym do końca roku należy uprościć rozporządzenie finansowe, by zapewnić skuteczne mechanizmy realizacji polityk UE.

III. SYTUACJA GOSPODARCZA

26. Rada Europejska dokonała przeglądu sytuacji gospodarczej i odnotowała, że ogólne perspektywy gospodarcze są coraz lepsze, mimo że pewne ważne wyzwania wciąż pozostają aktualne. Uzgodniła ona dalsze działania z myślą o marcowym posiedzeniu Rady Europejskiej.
27. Rada Europejska wezwała Radę, aby wypracowała w marcu podejście ogólne w sprawie wniosków ustawodawczych Komisji dotyczących zarządzania gospodarczego, przy zapewnieniu pełnego uwzględnienia zaleceń grupy zadaniowej, tak by do końca czerwca osiągnąć ostateczne porozumienie z Parlamentem Europejskim. Pozwoli to wzmocnić pakt stabilności i wzrostu oraz wprowadzić w życie nowe ramy makroekonomiczne.
28. Rada Europejska wezwała Europejski Urząd Nadzoru Bankowego i inne właściwe organy do przeprowadzenia ambitnych testów warunków skrajnych, a państwa członkowskie – do zapewnienia konkretnych planów zgodnych z unijnymi zasadami przyznawania pomocy państwa; plany te będą stosowane do banków, w których testy warunków skrajnych uwidoczniły słabości.
29. W kontekście europejskiego semestru i na podstawie przedstawionej przez Komisję rocznej wizji wzrostu gospodarczego, Rada Europejska na marcowym posiedzeniu określi priorytety w zakresie reform strukturalnych i konsolidacji fiskalnej na kolejną rundę programów stabilności i konwergencji, a także w obszarach kompetencji UE, w tym w zakresie jednolitego rynku. Na tej podstawie i zgodnie ze zintegrowanymi wytycznymi dotyczącymi strategii „Europa 2020” zachęca się państwa członkowskie do przedłożenia w kwietniu krajowych programów reform, a także programów stabilności i konwergencji.

30. Na marcowym posiedzeniu Rady Europejskiej przyjęta zostanie ostateczna decyzja w sprawie ograniczonej zmiany Traktatu umożliwiającej utworzenie europejskiego mechanizmu stabilizacyjnego.
31. Rada Europejska z zadowoleniem przyjęła oświadczenie szefów państw lub rządów strefy euro oraz instytucji UE znajdujące się w załączniku.

IV. STOSUNKI ZEWNĘTRZNE

32. Rada Europejska przyjęła oświadczenie w sprawie Egiptu i państw regionu (załącznik II).
33. Rada Europejska podkreśliła, że wydarzenia w regionie Morza Śródziemnego sprawiły, iż respektowanie wcześniejszych porozumień pokojowych oraz osiągnięcie szybkich postępów w bliskowschodnim procesie pokojowym stały się jeszcze pilniejsze. Wyraziła oczekiwanie, że posiedzenie kwartetu w dniu 5 lutego 2011 r. w Monachium będzie stanowić istotny wkład w ten proces.
34. Rada Europejska zatwierdziła konkluzje w sprawie Białorusi przyjęte przez Radę do Spraw Zagranicznych w dniu 31 stycznia, w tym decyzję nakładającą środki ograniczające. Unia Europejska ponawia zdecydowaną deklarację, by zwiększyć swoje zaangażowanie na rzecz społeczeństwa obywatelskiego Białorusi. Unia Europejska będzie nadal stosować politykę krytycznego zaangażowania, również przez dialog i za pośrednictwem Partnerstwa Wschodniego; będzie ona uzależniona od poszanowania zasad demokracji, praworządności i praw człowieka. Rada do Spraw Zagranicznych będzie regularnie analizować sytuację na Białorusi i jest gotowa – w razie potrzeby – rozważyć zastosowanie dalszych ukierunkowanych środków we wszystkich dziedzinach.

**OŚWIADCZENIE SZEFÓW PAŃSTW LUB RZĄDÓW STREFY EURO ORAZ
INSTYTUCJI UE**

Przywołując swoje oświadczenie z grudnia 2010 r. i ponownie wyrażając gotowość do zrobienia wszystkiego, co konieczne, by zapewnić stabilność strefy euro jako całości, szefowie państw lub rządów strefy euro wraz z instytucjami UE przeanalizowali postępy w realizacji kompleksowej strategii służącej zachowaniu stabilności finansowej i zadbaniu o to, by strefa euro wyszła z kryzysu silniejsza.

Strategia ta obejmuje pakiet ustawodawczy dotyczący zarządzania gospodarczego, testy warunków skrajnych, naprawę sektora finansowego oraz realizację europejskiego semestru. Ponadto uzgodniono następujące kroki w ramach całościowego pakietu, który ma zostać sfinalizowany w marcu:

- Dalsza pomyślna realizacja istniejących programów z Grecją i Irlandią;
- Ocena przez Komisję, w porozumieniu z EBC, poczynionych w państwach członkowskich strefy euro postępów w realizacji środków przyjętych, aby poprawić ich sytuację budżetową i zwiększyć perspektywy wzrostu gospodarczego;
- Konkretny propozycje Eurogrupy dotyczące wzmocnienia Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej, tak by zapewnić niezbędną skuteczność, która ma stanowić odpowiednie wsparcie;
- Ostateczne określenie – pod kierownictwem przewodniczącego Eurogrupy – cech operacyjnych europejskiego mechanizmu stabilizacyjnego zgodnie z mandatem uzgodnionym w grudniu.

Opierając się na nowych ramach zarządzania gospodarczego, szefowie państw lub rządów podejmą dalsze działania służące zapewnieniu nowej jakości koordynacji polityki gospodarczej w strefie euro, aby poprawić konkurencyjność, co doprowadzi do zwiększenia konwergencji, nie powodując zaburzeń jednolitego rynku. Do udziału w koordynacji zaproszone zostaną państwa członkowskie spoza strefy euro. Przewodniczący Rady Europejskiej przeprowadzi konsultacje z szefami państw lub rządów państw członkowskich strefy euro i przedstawi sprawozdanie, w którym wskaże konkretne dalsze działania zgodne z Traktatem. W tym celu będzie ściśle współpracował z przewodniczącym Komisji. Dopilnuje, by szefowie państw lub rządów zainteresowanych państw członkowskich spoza strefy euro byli należycie zaangażowani w ten proces.

OŚWIADCZENIE W SPRAWIE EGIPITU I PAŃSTW REGIONU

Rada Europejska z najwyższym zaniepokojeniem obserwuje pogarszającą się sytuację w Egipcie. Ostro potępiła akty przemocy i wszystkich, którzy się ich dopuszczają, bądź do niej zachęcają. Podkreśliła, że wszyscy obywatele mają prawo do swobodnego i pokojowego manifestowania pod należytą ochroną ze strony organów porządku publicznego. Niedopuszczalne są jakiegokolwiek próby ograniczania swobodnego przepływu informacji, w tym akty agresji i groźby wobec dziennikarzy oraz obrońców praw człowieka.

Rada Europejska wezwała władze Egiptu, by wyszły naprzeciw aspiracjom Egipcjan, proponując reformy polityczne, a nie represje. Wszystkie strony powinny okazać wstrzeźliwość i unikać wszelkiej przemocy oraz rozpocząć proces przemian prowadzących do powołania rządu, który zyska szerokie poparcie. Rada Europejska podkreśliła, że proces taki musi rozpocząć się natychmiast. Podstawą stosunków UE z Egiptem muszą być zasady określone w układzie o stowarzyszeniu oraz podjęte zobowiązania.

Rada Europejska z zadowoleniem przyjęła pokojowe i godne wyrażenie przez Tunezyjczyków i Egipcjan ich prawomocnych, demokratycznych aspiracji gospodarczych i społecznych, zgodnych z wartościami, którymi kieruje się Unia Europejska i które promuje w świecie. Rada Europejska podkreśliła, że demokratyczne aspiracje obywateli powinny być rozpatrywane w ramach dialogu i reform politycznych, z pełnym poszanowaniem praw człowieka i podstawowych swobód, a także realizowane poprzez wolne i uczciwe wybory. Wezwała wszystkie strony, by zaangażowały się w merytoryczny dialog służący osiągnięciu tego celu.

Unia Europejska jest zdecydowana w pełni wesprzeć procesy przejściowe, których efektem będą demokratyczne rządy, pluralizm, lepsze możliwości osiągnięcia dobrobytu gospodarczego i włączenia społecznego oraz wzmocniona stabilność regionu. Rada Europejska deklaruje swoje zaangażowanie w nowe partnerstwo oznaczające skuteczniejsze wsparcie w przyszłości, oferowane krajom przeprowadzającym reformy polityczne i gospodarcze, realizowane m.in. poprzez europejską politykę sąsiedztwa i Unię dla Śródziemnomorza.

W związku z tym Rada Europejska:

- zwróciła się do wysokiej przedstawiciel o przekazanie naszego przesłania w czasie jej najbliższej wizyty w Tunezji i Egipcie;
- zachęciła wysoką przedstawiciel do opracowania – w ramach tego partnerstwa – pakietu środków służących wsparciu przez UE procesu przejściowego i procesu przemian (przez wzmocnienie instytucji demokratycznych, propagowanie demokratycznego sprawowania rządów i sprawiedliwości społecznej oraz pomoc w przygotowaniu i przeprowadzeniu wolnych i uczciwych wyborów); oraz do ściślejszego powiązania europejskiej polityki sąsiedztwa i Unii dla Śródziemnomorza z realizacją tych celów, a także
- zwróciła się do wysokiej przedstawiciel i do Komisji o szybkie dostosowanie odpowiednich instrumentów Unii Europejskiej, aby udostępnić pomoc humanitarną, oraz o zaproponowanie środków i projektów służących stymulowaniu współpracy, wymiany i inwestycji w regionie, aby wspierać rozwój gospodarczy i społeczny, w tym przez przyznanie Tunezji szczególnego statusu.

